
Публикуван на: 19-11-2009

Източник: [Портал Европа](#)

По "Тайм" **Това би трябвало да е изключително важен момент за Европа: тази седмица Европейският съюз ще избере за първи път свой президент - фигура, която може да остави неизличима следа върху Европа и да остане в историята** - и върху монетите - точно както Джордж Вашингтон в Съединените щати, коментира авторитетното списание "Time". Но никой по улиците на Париж, Атина или Хелзинки не знае за това. Европейците са равнодушни към идеята за президент на ЕС.

Навярно това отчасти се дължи на факта, че те нямат решаващо мнение по това кой ще заеме поста. Вместо открита състезателна процедура, която да бъде решена от общоевропейско гласуване, европейските лидери взимат решението при затворени врати сред вихър от клюки, слухове и интриги, които подхождат по-скоро на кардиналски съвет за избиране на нов папа, отколкото на избирането на ръководител на най-голямата група демокрации в света. Ако всичко мине по план, гражданите на Европейския съюз ще знаят кой ще е новият президент след среща на лидерите на ЕС в четвъртък вечер в Брюксел. (Човек почти очаква облак бял дим да се вдигне от сградата "Юстус Липсиус" при избирането на кандидата.)

Но това няма да е прост процес: вероятно лидерите ще се пазарят до последния момент на избора на президента, както и на новия външен министър на ЕС в опити да постигнат баланс по политики, пола и география при назначенията. Това е доста възможно да се случи за сметка на качества като талант и заслуги.

Стратегиите вече се разкриват. Френският президент Никола Саркози и немският канцлер Ангела Меркел се съгласиха да подкрепят нов общ кандидат за президентството, въпреки, че все още не са назовали никакви имена. Двамата лидери представиха своя план като начин за поддържане на френско-немската ос в ЕС, което се счита за ключов фактор за напредъка на европейската интеграция.

Този ход обаче разгневи страните от Източна Европа и скандинавските държави, които гледат на него като на опит двете страни да се наложат над ЕС. Междувременно страните от Бенелюкс оказват подкрепа на собствените си министър председатели - Херман ван Ромпуй от Белгия, Петер Балкененде от Холандия и Жан-Клод Юнкер от Люксембург.

Според много хора, задкулисният преговори са в противоречие с Лисабонския договор, който има за цел да създаде по-ефикасна, прозрачна и демократична система в ЕС. Бившият латвийски президент Вайра Вие-Фрайберга, един от малкото обявени кандидати за председателството, заяви миналата седмица, че машинациите около новите постове могат да навредят на авторитета на новите лидери. "ЕС трябва да спре да работи като бившия Съветски съюз... в мрак и зад затворени врати", каза тя.

Действително фактът, че няма много обявени кандидати за постове също подронва цялостния

процес на избор. Тримата мъже, които са смятани за фаворити за поста на председател на Европейската комисия - ван Ромпуй, Балкененде и Юнкер - отказаха дори да потвърдят, че са кандидати. В понеделник полският външен министър Радек Сикорски опита да направи процеса малко по-открит като предложи фаворитите за поста да разяснят своята визия за бъдещето на ЕС и да преминат през интервюта с водачите на страните-членки на срещата в четвъртък, преди да бъде направен избора.

Въпреки това шведският министър председател Фредрик Райнделд, който ще председателства срещата на върха, заяви, че е наивно да се смята, че ЕС може да проведе открита състезателна процедура или официален списък на кандидатите. "Това изпраща сигнал на хората в твоята страна: 'Кандидатствам за друга работа. Ако не я получа, в понеделник пак съм на работа, но все още ви обичам', каза Райнфелд. "Съжалявам, но всеки, който е бил в понеделник знае, че това не е реалистично.

Въпреки това, други настояват, че обявяването на кандидатурите са неразривна част от всяка функционираща демокрация. "Случва се непрекъснато. Ако кметът на един голям град се кандидатира за президент на страната и не получи поста, това подронва ли позицията му?", пита Пьотр Качински, анализатор в Центъра за европейски политически изследвания в Брюксел. "За нещастие, потайността се оказва естествена тенденция в страните от ЕС. Лицемерно е. Ако кандидатствате за определен пост, трябва да имате куража да го заявите."

С времето ЕС може да развие структури за един по-демократичен процес. Според Лисабонския договор, новият председател ще има мандат от две години и половина. Ако човекът, избран в четвъртък от европейските лидери, поиска да кандидатства отново, несъмнено ще е подложен на натиск да представи платформа от идеи.

Новият външен министър на ЕС трябва да бъде одобрен чрез гласуване и в Европейския парламент, а членовете му могат да използват възможността да разпитат кандидата за външнополитическата му програма.

Разбира се, тайните споразумения обикновено не водят до бързи решения. Служителите от ЕС вече правят намеци за това, че титулярите на новите постове може изобщо да не бъдат избрани в четвъртък. Белят дим може да не се появи до петък сутринта, а дори и по-късно. Вероятно обаче малко европейци очакват резултата със стаен дъх.